

Särtryck ur Göteborgs handels- och sjöfarts-tidning 24 april 1942. I dag

Vardagstryck

National Library
of Sweden

I DAG

Ridån har gått upp för ett sällsamt mellanspel i de omstridda norska båtarnas drama. Två av dem återvände, som bekant, till Göteborg, när deras befälhavare sågo att vägen var spär-rad av tyska flott- och luftstridskrafter. Kaptenerna på dessa båtar skola nu åtalas för försök att ur riket utföra exportförbjuden vara och för att ha haft kulsprutor ombord.

När »Newton» angreps, försvarade det sig med kulsprutor. Meddelande härom lämnades i engelsk press. Tyskarna framförde genast på diplomatisk väg klagomål. Då kulsprutorna måste ha medförts från svensk hamn förelåg här ett neutralitetsbrott. De norska besättningarna tillhörde påtagligen de elaka djur, som försvara sig, när de bli angripna, »cet animal est très méchant, si l'on l'attaque, il se défend».

De svenska myndigheterna ha måst åtala de två kaptenerna, som föra de hit återkomna båtarna. Lagen måste följas; de ha intet val. Man blir ju annars fundersam, när man tager del av uttrycken för tysk indignation över denna vapentransport, och tänker på de transporter av vapen och ammunition, som oavbrutet rulla fram på de svenska järnvägarna till tyska trupper i Norge och Finland. Och man kan icke underlåta att tänka på den tyska division, som passerade Sverige på väg mot den ryska gränsen. Det är mycket, mycket annat, som dyker upp till jämförelse och som ger denna affär löjligt små mått. Icke förty måste man framhålla, att svenska myndigheter måste beivra det skedda. Lag är lag. Den måste följas, även om högsta rätt skulle framstå som högsta orätt. Lagfolket framför andra, romarna, ha präglat detta uttryck: summum jus, summa injuria.

Det är för övrigt ganska mycket som är oklart i denna affär. Omständigheterna vid båtarnas avfärd äro icke klarlagda. Anledningen till att de styrde kurs rakt i gapet på de tyska örlogsfartyg, som lågo för att

passa på dem, har icke utretts. Hur ryktena om Newtons undergång uppkommo är också en dunkel punkt. Uppgifterna om antalet engelsmän, som tagits tillfånga, voro ävenledes märkvärdiga. Antalet på dem var förvånansvärt högt. Förmodligen bli dessa frågor aldrig nöjaktigt besvarade. Denna affär är ju en liten obetydlig episod i det väldiga skådespel, vars scen är hela vår jord.

Gåttfullt förefaller det en lekman, att den brittiska flottan och det brittiska flyget icke voro tillstades, när de norska båtarna lämnade svenskt territorialvatten. Ansågs det för riskabelt för jagare och undervattensbåtar att tränga in i Skagerack och för bombplan att flyga så långt, måste ju försöket att föra dessa båtar genom sagda farvatten ha tett sig mer än våghalsigt. Det hade visserligen gått bra för de fem båtar, som i januari 1941 gjort samma färd, som de tio denna gång frestade sin lycka att göra om. Det är mörkare i januari än i april.

Nu skola alltså kaptenerna ställas till ansvar för vad som skett. Tilltag av detta slag äro brottsliga, när de misslyckas. Går allting bra, så går det bra. Misslyckas de, försöka de, i vilkas intresse sådant ligger, att blåsa upp affären till så stora dimensioner som möjligt. Vederbörande äro redan i full fart med det arbetet. Det är ingenting att förvåna sig över.

Karlfolk har så svårt, när deras land svävar i fara, att låta sig ledas som små lamm till slaktbänken. När de sätta livet på spel, kända de en obetvinglig lust att sälja det så dyrt som möjligt. Skola de se döden i vitögat, så vilja de bra gärna presentera sig för Sancte Per med ett par skalper i näven. Det är förstås inte rätt och inte fromt och allt sådant där. Och ändå känner man en syndig lust att trycka deras valkiga kardor och hålla tumme för dem, när de ge sig ut på sin våldiga färd.

Myndigheterna få inte handla efter så förkastliga normer. De måste åtala och bevisa och döma och stå i. Det är deras jobb.

